

Найысылалдың студентилери бистин республикада

СЭКП Тыва обкомунун бажынына кире берге, бир өрөөндик хаалганын даштында: «Студентилерин тутат отрядтарынын итаны» деп бижип каан. Аңаа кирип, штабтың даргазы В. П. ОКОПЕНКО-БИЛЕ бистин корреспондентинис чугаалашкан.

— Тывага тутулгала киржире-биле четкилеп келген хой студентилер дугайында чүгү чугаалап болур силер, Вячеслав Петрович?

— Баштай мындыг чүгүлү чугаалап көрей. Москвада студентилерин тутат отрядтарынын итаны ам 10 ажыг чыл иштинде турар чүе, мында илч.бүрү дээр өөрделге черлеринин студентилери кирип турар. Бо чымын тутат черлеринче оортап 30 муң кижини чорутушкан.

Ынчаарга Тыва АССР-ге хамаарыштыр алыр болза, интисиз-биле маңаа 1250 ажыг студентилер келип, оларнын чамдымыз четкилеп келген, өскелери дарыг келирлер. Найысылалда авторук институтунун студентилери келген. Оортап эрткен 1967 болгаш 1968 чылдарда А.И.Довурок — Абаз оруунун тууунга база кып ажалдап тургулаан болган оларнын аңаа кылган ажалдарын институттун дирекциязы эки үнелеп көргөн. Эрткен чылда оларнын составына америк империалистерге улар демисе-шип турар Вьетнам оңуктерден база студентилер турган дээрли демделери оорунчуг. Бо институт авторук черлеринге инженер-техниктиг, удурукту ажалдакчыларны белеткээр.

Оон ийди, аш-чөм үлестирүүге тускай өртемчилерин белеткээр технология институтунда, даштыкы чурттар-биле дипломаттыг база ажалдап болгаш өскө-даа холбаа тударын ала-чугаалашкан.

СТУДЕНТИЛЕРНИН ТУДУГ ОТРЯДТАРЫНЫН ШТАВЫНЫН ДАРГАЗЫ-БИЛЕ ИНТЕРВЬЮ

Бир черлеринге дээр өртемчил ажалдакчыларны белеткээр Улустар аразынын харылазынын институтунда, ужузчул техниканын институтунда болган Пенза хоорайнын технологту институтунда студентилер келгелген.

— Олар чогуң кандыг тутулгала ажалдаар ирга?

— Студентилерин чамдык отрядтары «Тыва даг-дуг» комбинаттыг туудуун ийгилиг элчирге. «Тыва комбинаттыг туудуунга база барлаар. Оскө бир чамдыктар мында № 585 механикастаттыг көжү чоруту кооператив шугумунга, оон өскелер — Таңды районга мал ажалында хамаарышкы тудулгала турар болгаш Кызылдың үлестир тутат черлеринге объектилеринге, Тыва септеле-тузг черлеринге Кызыл, Туранда будурулге базаларына, Чадананын мелворация-тузг черлеринге барып ажалдаарлар. «Сүт-Хон» совхозтун А.И.Дашта суггарыла системасында тудулга ажалдаарлар база бар.

Студентилерин өскө бир отрядтары Барыш-Хемчик районун «Барыш» совхоза, Тес-Хем болгаш Эриш районнарын чамдык тудулгала ажалдаарлар.

— Тудулгала ажалдаар-чуртталганын, ажалын талазы-биле байдал кандыг болуру?

— Оларнын чурттаар, аштынып чемисилер черлерин талазы-биле бүгү чүгүлү дугуруш-тунган, ам ажалдаар объектилерге тутат материалдары-биле үзүктөл чокка хандырар деп улуг айтырыг тутат организацияларнын мур-нунда туруп турар.

Моон мурунда ажал-бүрү черлерге студентилерин тутулга чоруп тургулаанын дугуруш-тузгундан көргө, ыдыгыг кыдыг черлерге тудулгала аразына Москваның дээр өөр-дөлге черлеринин өөреникчилеринин болгаш ажалдакчыларнын культуразын негетер-динге улуг рольду ойноп турган. Студентилер ажалдап турган чоңунун аразына концерттер-ни көргүзүлгө, спортчу маргылдааларга коман-далар болуп алган киржирлер. Оларнын ажал-лып угулар кол инженер, комиссары, кадым кадагалар эмчилери база бар.

— Бир кол соруугагыс — В. П. Ленинниң төртүтүнгөн хүнүнден бээр 100 чыл оюнга ут-кушту бүгү улустун социалист чарыжынын негетелерин өзүлгү шугургу ажалдап тур-гаш, Совет Тываның 25 чыл оюнга өөрүшкүлүг белекти тударына студентилер бижик буз-редиттер, оң-биле кады улуг баштыгынын юбилейинге төлөтпүс ууражыры — бистин аныктарын улуг күзөлдүг соруугагыс — деп, түнелсинде эш Оксепенко чугаалаан.

(Бистин корр.)

ЧУРУКТА: Тываның тудулгала ажалда-ры-биле келген студентилерин Кызылда ажал-дугаа хоорунге барып, аңаа чечек салып, өзү-лап турган.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ ФОТОЗУ.

БАГУН ДЕЛЕГЕЙДЕ

В. И. Ленинниң чогаалдары Вьетнамда

ХАНОЙ. (СЭТА). Улусчу Вьетнамда В. И. Ленинниң ажалдары калба-биле негетээр, «Шы тхат» дээр ном үндүр черин директору Фан Тьен Тинь ол дугайын СЭТА-нын корреспондентинис чугаалаан.

Чүгө 1946 чылдан 1968 чылга чедер уеңиң дугузула билин «Шы тхат» дээр ном үндүр чер вьетнам дугаа оу-дурган 167 Ленинниң чогаалдарын парлап үндүргөн деп, ол чугаалаан. В. И. Ленинниң хой чогаалдары Вьетнамга АКШ-тың чепсектиг интервенциязын чыдарында үнгөн. Чижээ, сөөлгү дээр чыдарын дугузула Ханойга В. И. Ленинниң 40 чаа чогаалдарын парлап үндүргөн. «Шы тхат» дээр ном үндүр чер Ленинниң Чогаалдарынын бүрүн чылдызын 30-ги томун, пролетариат диктатуразын ор-ганнастыг болгаш өргөтөп башкаар хуульгезинин дуга-йында Ленинниң чүдүлгөдүн чымыдымын парлаан. Ном үндүр черин типография «Бир базым бурунгаар, ийи базым аткаар» деп номнуң ийгилиг үндүрүлгөсүн эгелээн.

1970 юбилейиң чылдың төпчүзүңгө чедер Ленинниң Чо-гаалдарынын бүрүн чылдызын парлап үндүрерин доозар, а ол ышкан Владимир Ильичиниң шилдик чогаалдарынын үшкү үндүрүлгөсүн дээр томнуң кыдыр парлап үндүр дээр бис деп, ном үндүр черин директору чугаалаан.

Бистин чуртувука марксизм-ленинизмниң чогаалдарын, В. И. Ленинниң чогаалдарын пропагандалаарын болгаш негетердин революциянын үе-чада бүрүзүндө бистин пар-тияныстың салгып турар революст соруугаалары-биле сы-рыл холбаштырган деп, Фан Тьен Тинь чугаалаан. Ленинниң 100 чыл юбилейге белеткел талазы-биле бистин ном үндүр чериниң чорудуп турар ол ажалы бистин улузу-вустун тилелгезин чедип аларына чаа салышкын кин-дер дээринге бузуредиг бис.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң юбилейиң сессиязы

БЕРЛИН. (СЭТА). Тайбын-ны камгалаарынын делегей шимчөөшкенин 20 чыл оюнга турсаа болгаш Тайбын-ның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң юбилейиң калбак сессиязы Берлинге ачылганын. Тайбынның Берлинге доозулган бүгү делегей ассамблея-зына олурушкан хой саяныг төлөдөр, делегейин улуг бол-ган национал организация-ларын төлөөлүкчилерин сессия-нын ажалында кирип турар.

ГДР-ниң Тайбын чөвүлели-нин даргазы профессор Г. Дюффаль сессияны кир-жикчилерге байыр чедер-гэн.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң президент-коор-динатору Изабелла Блюм «Бистин президентинис болуп келген болгаш кезээ-даа бол-тур кижиниң-Фредерик Жо-лио-Кюриниң аш-хамылазын демделгезин. Оон сагалын өзү-лап чымылганар тайбын тал-лаакчыларын бүгү-деле-гей шимчөөшкенин маа-дырдыг чыл демделгезинге ат-тары кийр бижиттинген кий-лерин турсаа кыла минута иштинде мыт чок туруп өзү-лаан.

И. Блюм Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң эрткен 20 чыл оруун доңуз-биле чугаалаан.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлели амгы үеңиң бо ку-чугу шимчөөшкенин 20 чыл болган оюнга алдар кыл-дыр юбилейиң медалды тур-гускан дээрли Изабелла Блюм диднаткан. Бүгү 20 чылдар-ның дугузула тайбын дээр демиселчилерин бирги оду-ругларына чоруп келген ки-жилерин бо медал-биле шаң-лаар.

Бо хуудугу шаңналыг мо-чон соонда Фредерик Жолио-Кюриге бир дугаарында ты-сыр дөө. Динитити адыш чашан турда Изабелла Блюм медалды бо сессияга Фре-дерик Жолио-Кюриниң өгү-бү-зүн төлөөлөп келген М. Лан-жесте тудушкан.

Тайбынның Бүгү-делегей Чөвүлелиниң чыгыны сек-ретары Ромел Чандра Тайбын-

ның Бүгү-делегей Чөвүлели-нин ажал-чорудулганын, планнарын болгаш органи-застиг айтырылганын дуга-йында илеткелди кылган.

Оон дараазында тайбын кам-галалынын Совет комитети-нин даргазы Н. С. Тихонов сессияга чүе чугаалаан. Тай-бынның чокта чаа доозулган бүгү-делегей ассамблеянын ужу-дувазын ол демделгезин. Аймыл чок чорутуң болгаш кады ажалдакчыларын айты-рылганын талазы-биле ний-ти-европа чөвүлел хуралын дүргөн чымылдар дээр деле-гей кампанияны калбартып тайбын талалакчылар шим-чөөшкенин база бир эң кол сорууга болур дээрли Н. С. Тихонов демделгезин.

Ам делегейин дүшкүзүлгү чорутуң чидигенген бай-далдарында сорулга болза, им-периализмге удуру, дайнын өскүдөр дээр оон политика-зыга удуру, чер кырынга бу-жыг тайбынны тургузар дээр демиселдин чактыс аай күтү-лүг агымыга бүгү күштерни каттыштырында болур дээр-ли Н. С. Тихонов чугаалаан.

Сессияны киржикчилери эп-сеткил каттыштырылганын чагаазы көрөй улуска чоруткан.

Перунун улузун

ЛИМА. (СЭТА). Перу Рес-публиканың чааа чуртка аг-рар реформазын чорудар дуга-йында хоойлуну үндүргөн. Маңаа холбаштыр Перунун президентизин Хуан Веласко Альвародо чоңаа угуулганы үндүргөн.

Аграр реформазын дуга-йында хоойлуну өзүлгү турт-та национал болгаш даштыкы латифундияларын-улуг чер өңтүзүн болгаш улуг көдө ажал-агыл будурулгелерин хавырған, оларын кооператив эгелөөшкенин өзүлгү агы-лаар деп, Веласко Альвародо демделгезин. Бо хоойлуну бүгү чуртка кандыг-даа артык эр-

Бүрүн чүүлдүгзүнүүшкүн

БЕРЛИН. (СЭТА). ГДР-нин парлаганы ГСЧП ТК-нын Политбюрозун шиптирлерин бүрүн текстын төп солун-нарга парлаан. ТК-нын По-литбюрозу коммунист бол-гаш ажалын партияларын делегей Чөвүлел хуралын түнөөдөрүн бүрүн чүүлдү-гзүнү турарын шиптирине илгерилеп, оон бүгү деле-гей төгүдүг ужу-дузанын демделгезин.

Солуннар республиканын хой-инитизин төлөөлөкчи-

ринин чугааларын болгаш са-налдарын парлаарын үргүлчү-левшаан. Улустарнын ан-тиимпериалист демиселин калбартырында ажал-дугаа партияларын Москвага шуу-ганынын онза чугулазын хой-инитизин төлөөлөкчилери ай-тып турар.

ГСЧП ТК-нын Политбюро-зунун кежигүнү, ГСЧП-нин Берлин организациязынын ок-руг комитетинин бирги секре-тары П. Фернер «Октябрь 7-

зи» машина тудушкун ком-бинатынын коллективинин мурунга чүе чугаалаан. Москва Чөвүлел хуралын түнөөдөр империализмге, оон глобалдыг стратегия-га аар согушкуну болур. «Ам-гы үеңиң чугула айтырыла-рын тайбынның, демократия-нын болгаш социализмниң эр-ге-ажыктарына, империализм-ге чаа күштүг согушкуну таварыштырынын эрге-ажыктарына таарыштыр шиптирлеринин бүгү боттут

24-ТУҢ КОМИТЕДИНДЕ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). 24-түн тускай комитети Анго-ланын, Мозамбикти болгаш Гвинеяны (Бисауни) чер-леринге Португалиянын ко-лоннализм тергидөөшкенин дүргөн узуулаарыча уба-дырлан резолюцияны 16 ба-дылаашы-биле чүүлдүг деп санаан. Комитеттин кежигү-нү 11 курунелерин төлө-вилел киирген ол резолюция Африкада колоннализм ке-мип дайымын чорутуп турар Португалияга шерг дегим-челди доп-доруна соксадир деп бүгү чурттарын, хамы-тың мурунда НАТО-нуң ке-жигүнү чурттарын кийгир-ган. Чаартылганы болгаш хожудегиниң делегей банкы-зы, Делегейин ашкя фонду-зу, а ол ышкан КНО-нуң тускайыткан албан черлерин

Португалияның чааага саң-хөө, экономиктиг болгаш тех-никтиг дузаламчыны көргү-зөрин саадал чокка соксады-рын эргекч чугула деп ко-лоннализм удуруларын ба-дылаашы-биле чүүлдүг деп санаан. Португалия ко-лоннализм удуруларын ба-дылаашы-биле чүүлдүг деп санаан. Португалия ко-лоннализм удуруларын ба-дылаашы-биле чүүлдүг деп санаан. Португалия ко-лоннализм удуруларын ба-дылаашы-биле чүүлдүг деп санаан.

Францияда

ажыл

чоктар көвүдөп

турар

ПАРИЖ. (СЭТА). Францияда

ажыл чоктар көвүдөп турар.

Чонун күш-ажыл болгаш

ажыл-биле хандырар айтыры-

ларын талазы-биле министр-

ствоунун парлап үндүргөн

статистика меделерин өзүлгү

алырга, бо чылдын май төңчү-

зунде чуртка ажыл чоктар-

нын армиязы 360 муң киж

болган.

КУШ-АЖЫЛ БИЛЕ КАПИТАЛ

ИТАЛИЯ

РИМ. Итали типографияларын ажал-чорудулганын дугурушкуну ажал соксадышкынын демиселин түнөөдөр типо-графия ээлери дүжү бээрине баар ужурга таварышкан. Парлапкан чаа техниказын ажылаар чорук ажылчы чоңарын ажал-дан үндүреринге чедирбес дугайында ду-

гуржулга чедип алдыган. Чаа техникага ажалдаарын үргүлчүлөр төлөө, мерге-жилдин белир арганы ажылчыларга тава-рылга бурузуне тысыр.

ВЕНЕСУЭЛА

КАРАКАС. Маракайбо холдун 10 муң ба-лыкчылары ажал соксадышкынын эге-лөө болгаш ол ажал соксадышкынын хол-дун кирелдиргенине уураалышкынын бүгү-инити ажал соксадышкыны-биле доостур. Америк нефть компаниязын танкерлери холдун суун нефти-биле кир-лендирген. Балыктар алып, балык тыяжы-а амдыралтын пар чантис үнөөзин болуп турар муң-муң ажылчы чоңар хоозурап турар.

КОСТА-РИКА

САН-ХОСЕ. Коста-Риканың 22 муң хире башкылары бүгү-инити ажал соксадышкынын чарлаан. Олар үш айда төлөвейн келген ажал төлөвирин төлөп бээрин не-гезин.

УРУГВАЙ

МОНТЕВИДЕО. Ажыл төлөвирин өстүр-бес дээр, чазактын политиказын чылда-гаанын ажал соксадышкынын үргүлчү-лөп турар. Журналистерин профвилел-дери, парлакчылар болгаш солуннар са-дыжылары хуусаа чок үеде ажал сокса-дышкынын чорудар дугайында шиптир-ини хуулап алган. Муниципалитеттерин албан-хаакчылары болгаш ажалчынары ажалдаастаан. Этт үлестирүндө бүгү-ини-тин ажал соксадышкыны ийи ай ажал үеде үргүлчүлөп турар.

(СЭТА).

Латин Америка чурттарын чык төлөвирин ажалчыны ку-жун ажылааш, америк монопо-лияларын эге-гележек ола-ажык ап турары америк капи-талдык ол чурттарге амдыгаа чедир көстүп көрбөз калбак жемчээди-биле шугуруп кире-ринге, ажалчы чоңарын дерзин моңурунне дугу болуп турар. (СОЛЖИНАРДАН)

Америк чонук хореогитен: — Мен-даа чүгө кыдыг-кыйыныга-ла кыстынып кө-рей.

Нубаның «Бозина» журналында алган шоодулугу чурун. (СЭТА-нын фотохрониксы).

ПКАП ТК-НЫҢ ПЛЕНУМУ

ВАРШАВА. (СЭТА). ПКАП ТК-нын үшкү пленуму болуп өрткен. Пленум коммунист болгаш ажалын партиялар-нын делегей Чөвүлел хуралын баштын ПКАП ТК-нын Бир-ги секретары В. Гомулка илет-кел кылган.

Чөвүлел хуралга ПКАП-нын төлөөлөрүн чугаазын болгаш ажал-чорудулганын бүрүн-биле чүүлдүгзүңгө доктаалды пленум хуулап алган.

Пленум «Амгы үе-чадаа империализмге удуру демисел-дин соруугаалары база комму-нист болгаш ажалын пар-тияларын, антиимпериалист

бүгү күштерин хөдөлүшкүн-нерин чангыс эви» деп До-кументин, Чөвүлел хуралды өскө-даа документилерин бү-рүн дөткөөн.

Марксизм-ленинизмдин бол-гаш пролетаржы интернациона-лизмниң шылгатынган прин-циптеринге үндөйлөш, тай-был, улустарын холбаш болгаш социализмниң типде-гей даш демиселге комму-нист шимчөөшкенин, анти-империалист бүгү күштер-иниң чүткүлүн болгаш чангыс эвин удурулга болдурбушаан, идеолугу болгаш политиктиг ажылды күштөдирер деп, пар-тиянын бүгү авероаларын ТК-нын пленуму кийгирган.

Кем-херек үүлгедии— Американын аарыы

ВАШИНГТОН. (СЭТА). «Ха-мааттыларын аймыл чок чо-руун хандырар америк хоорайларын шиптирлээр ужурулгү бүгү айтырылганын эң бергезе болуп турар» — деп, Каттышкан Штаттар-нын оралтын президентин чораян болгаш эрткен чылда болган согулдаа президент болур деп сөмөп турган Губ-ерт Хамфри демделгезин.

АКШ-та кеминг херектер үүлгедир чорук чагган хар-дег куттулуп турар. Федерал-дыг ителдигер бюрозунун бо-гун чарлап үндүргөн түнөө-дерин өзүлгү аларга, бо чылдын баштайгы үш айы-нын дугузула чүгө «улу-луг» кем-херектер үүлгедир безин инитин-биле 10 хуу кө-вүдөн. Болгашкенин ажал хо-рөктер үүлгедир ажал хо-вүдөн (15 хуу), херзжөкөр күштээр херек (12 хуу), үп-төлөгөр (22 хуу) немешин.

Бо-чепек ажалгааш үтөөлгө кылырларын салы дөрттүң би-риден ажал (27 хуу) көвү-дөөн.

Каттышкан Штаттарын ха-мааттылары көжээ. Бажынып-чан үнөөдөр коргар деп, америк катарга черлеринин чугаалаар балыкчыларын эр-жикер берген. Олар ам-дашкар үнөөдөргө күндөс ба-зыа коргар, танымыз кийи-

лер бажы ажал соңтап ка-лирге, оон база коргар алар-ган.

Демделеттинген кеминг хо-рөк үүлгедир чоруктарын кө-вүдөрүнө ол база догум бо-дур берген. Ол-ла Хамфриниң минип чугаалап турары өзүлгүлгү чоруктар «ажы-чакыт социал айтырылганын бидилдин турар аян-шипин аларган», бижиктерин, хол-боо-лары, лачтылары салы аларында шүт-дөө чок. «Аме-рик инитилде хой-хой инити-ни, оон инитиде социал, эконо-микага, расаларга болгаш оон-да өскөдөгө хамаарыш-кан чорудулгала турусту-ган» деп, эртөмөлөр берчыл дугузула белеткел келеш кириген илетилинде айт-кан.

Уругвайда онза байдал

МОНТЕВИДЕО. (СЭТА). Уругвайда онза байдалы чар-лаан. Эрге-чагыраларын айтышкынын өзүлгүлгү хурал-дарын, чыскаалдарын, сөөлгү ийи недедөдө бүгү чуртту хаара туткан ажал соксадышкынын демиселдин дуга-йында кандыг бир меделерин парлаарын хореан. Полиция «чурум үрөөн» дээр кымын-даа буруудалды, гудуп хорут-дарыны «дүрм» өзүлгү үндөин барымдаанын алган. Барык ийи недедөдө Уругвайда күрүнө албан черлер, үлестүр будурулгелер, транспорт, почта ажалдааын көл-гөн. Монтевидео солуннар, журналдар үнөөн, кудумчу-ларда бок доглан.

Ажыл төлөвирин өстүрбөс чорук болгаш өртөк-үеңиң өздүгүндө уураалышкынын инити национал шим-чөөшкенин Уругвайын ажалчы чоңарын национал конвенция — чурттуң эң улуг профвилел каттыжы-кыны баштаан.

Дайын чорудулгалары

ЛАГОС. (СЭТА). Нигериянын Информация министр-ствоунун парлап үндүргөн меделгезинде чугаалап болза, Федералдыг ужузчу Уггер хемин эринде Атанде Бифраның базаланы бомбалаан.

Атанде Олжуну өзү-чурумунун сепаратисч күштерин чөдөлгөдө болуп турган, оортоп олар Нигер хемин дугулаа эринде турар федералдыг шергаларге халдаш-кыларын кылып келген.

Информация министрствонун меделгезинде өзүлгүлгү аларга, алардан халдаашкынын түнөөдө Атанде ба-зыны чыскаалдан бүрүл-биле үндүргөн.

